

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE ÎNAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex 4 Cor. la an

Contele Tisza locțiitor de palatin

Budapesta, 20 Decembrie. — Azi Camera ungară a procedat la alegerea locțiitorului de palatin. Alegerea a decurs în liniște. La ora 1, s'a anunțat rezultatul alegerii:

Contele Tisza a fost ales locțiitor de palatin, asfitei că dinsul împreună cu primătele va așeza Coroana pe fruntea noului rege.

Azi Ententa răspunde la nota păcii

Paris, 20 Decembrie. — În Senatul francez, primul ministru francez, Briand, a declarat ieri, că mâine Mercuri va aduce la cunoștința răs-

punsul Ententei la nota puterilor centrale. Dar să se știe, că nimeni nu se va lăsa sedus de mădevera germană.

București sub dominațiunea germană

Budapesta, 20 Decembrie. — »Pesti Hir-lap« primește următoarele știri dela corespondentul său de război Simon Vilmos, sosit la București:

Din proclamația marelui mareșalului Mackensen lipid pe zidurile Bucureștilor, este de reținut următoarea declarație:

— Să se știe că luptăm contra armatei române, iar nu contra poporului român.

Pe când intrarea trupelor germane a fost salutată de populația păcinească, intrarea trupelor bulgare și turcești, a fost primită cu multă rezervă.

La fabrica de zahăr din Chitila, se văd urmele războiului. Depozitele de petrol au fost incendiate de români, și iăcăriile lor, aruncă lumini sinistre asupra câmpului de luptă părăsit. Tranșeele erau pline de cadavre românești, de puști aruncate. Și aerul era plin de mirosul de singe și de cadavre.

Bucureștii are aspectul obișnuit. Cafeneaua »Capsa« este tot atât de plină de politicieni ca înainte. Pe străzi vezi femei elegante zâmbind

otierilor puterilor centrale, dar nu mai vezi pe ofitieri români eleganți.

Palatul regal e trist, mohorit și zăvorât.

Regele a fost la 3 Decembrie la București. În aceeași zi a plecat împreună cu guvernul român la Iași.

Cu șase zile înainte de a părăsi București guvernul român a încredințat pe generalul Mustafa cu conducerea preieclurii poliției. Acest general este un parazan cunoscut al puterilor centrale. A publicat numeroase articole în ziarul »Moldova« al d-lui Carp. Dânsul a declarat că 20 la sută din corpul ofiteresc român erau pentru puterile centrale.

Orașul a suferit relativ puțin de pe urma bombardării Zeppelinurilor, dar în schimb efectele bombardării au fost teribile. Așa numai la 8 Septembrie au fost omorite 200 persoane și rănite 150. Au mai fost apoi încă 8 bombardamente violente de Zeppelinuri.

Toți internații civili austro-ungari, germani, bulgari, turci, au fost duși din județul Ialomița în Rusia.

A reînceput activitatea în regiunea petroliferă română

Berlin, 20 Decembrie. — »Berliner Tageblatt« află din București: În regiunea petroliferă din Valea Prahovei a fost reluată activitatea. Stricăciunile făcute în stabilimentele tehnice erau neînsemnate. Și la sonde și la rafi-

nerii se lucrează acum. Populațiunea din regiunea petroliferă, care a rămas acolo, se arată foarte dispusă să continue munca. Numai chestia transportului de petrol în țările puterilor centrale prezintă greutăți.

Socialiștii din Paris pentru pace

Paris, 20 Decembrie. — Agenția Havas anunță: În Congresul asociațiilor socialiste din departamentul Senei s'a votat cu mare majoritate următoarea rezoluție:

Guvernele Ententei au datoria să cerceteze propunerile făcute de confrari, și să nu le respingă înainte de a le cunoaște. De aceea asociațiile socialiste din departamentul Senei invită guvernele Ententei, ca odată cu continua-

rea storfărilor pentru apărarea patriei, să primească toate tratativele necesare, pentru a li informați ofitieri de condițiile de pace ale Germaniei. Asociațiile socialiste vor dori ca să nu se respingă o propunere, fără a cunoaște ei serioasă, și în al doilea rând, să se prezinte parlamentelor Ententei, propunerile dușmane. — Dacă propunerile apar de neprimite, guvernele Ententei să prezinte popoarelor lor contra-propunerile lor, adică ținta lor în război.

Wilson e pasiv

— Nu vrea să sprijinească propunerea de pace —

Geneva, 20 Decembrie. — Agenția Reuter, publică următoarea telegramă din Newyork: Corespondentul ziarului »Tribune« anunță din Washington, că refuzul președintelui Wilson de a sprijini în mod oficial propunerea de pace a Germaniei — a produs mare dezamăgire în cercurile germane, asta mai ales, fiindcă e lucru cunoscut că și alte state neutrale voiau să-și conforme atitudinea lor cu cea a Statelor Unite.

Într-un articol prim, ziarul american »Tribune« laudă ținuta lui Wilson și scrie: Nu noi, americanii trebuie să presionăm și să dăm avertizări de pace. Numai într-un caz extrem putem ajuta, și acest caz extrem nu s'a produs încă. E apoi, folositor pentru noi, să fim cu răbdare, caei pentru Europa și lumea toată, e mai puțin important terburarea războiului, cât o încheiere trainică și dreaptă a marelui încercării.

Războiul cu România

Orașul dobrogean Babadag ocupat. — Trupele germano-bulgare-turcești se apropie de Delta Dunărei. — S'a scurtat frontul nostru în România cu 900 kilometri.

De pe frontul român, au sosit în zilele de 18 și 19 Dec. următoarele știri:

La armata mareșalului Mackensen:

18 Dec. Situația e neschimbată.

Pe frontul arhiducelui Iosif:

De ambele părți de valea Uz, ruși au atacat pozițiile noastre, după o violentă pregătire artileriească. Luptele n'au încheiate încă.

Höfer, mareșal-locot.

La armata arhiducelui Iosif:

În sectorul Mesticănești, la răsărit de Bistrița de Jos, lupta de artilerie a fost violentă. În valea Uz, lupte locale cu succes schimbător.

La armata lui Mackensen:

Situația neschimbată.

Coloanele dușmane cari se retrăgeau spre Braila, au fost atacate cu efect vădit de escadrelor noastre de aeroplane.

v. LUDENDORFFE

La armata lui Mackensen:

19 Dec. — În Muntenia de răsărit situația e în general neschimbată. În ultimele două zile, au fost aduși vreo mie de prizonieri și multe care.

La armata arhiducelui Iosif:

În sectorul Mesticănești s'au prăbușit două atacuri dușmane după violentă pregătire artileriească, în focul nostru.

HÖFER, mareșal-locot.

La armata arhiducelui Iosif:

La Gutin Tomnatic, în Carpații păduroși au fost respinse patru rusești, iar pe drumul Valea Putnei au fost respinse atacurile batalioanelor rusești.

La armata lui Mackensen:

În lupte parțiale, au fost prinși în ultimele două zile peste o mie de ruși și români și multe care încercate cu proviant.

În Dobrogea de nord, dușmanul și-a continuat retragerea peste două linii întărite. Armata înaintează spre cursul inferior al Dunării.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul bulgar anunță:

18 Dec. — În Dobrogea, trupele aliate au ajuns linia Babadag—Ostrov. Cavaleria a intrat în orașul Babadag. Rușii în retragerea lor, dau loc satelor. În Babadag, chiar clădiri de mică importanță, au fost distruse de dușman.

În Muntenia de răsărit, înaintarea continuă. Trupele aliate au trecut riul Calmașul.

Comunicatul rus anunță:

16 Dec. — Un atac dușman în valea Oituzului, la granița Moldovei, a fost respins. Vapoarele noastre au bombardat cu succes la 13 Dec. portul Balic, pentru a distruge morile, cari aprovizionau armata bulgară cu făină. Ma-

poarele noastre au fost atacate fără efect de bateriile de coaste, de aeroplane și submarine.

Cum se va reconstrui cabinetul român

Ziarul rus »Novosti« anunță că între Brătianu și conducătorii de partid a avut loc la Iași o consfătuire despre chestiile de război și pace. Partidul războinic a câștigat întâietate. Cu toate acestea, este probabilită reconstruirea guvernului: Costinescu va lua președinția cabinetului, cei doi Brătianu și Marghiloman, vor fi miniștrii fără portofolii.

Vești din București

»Schweizerische Telegraphen Information« află din București, că actualmente domnește acolo liniște și ordine perfectă. Poliția română își împlinește mai departe serviciul stă însă sub controlul comandei militare germane. De pe clădirea ambasadei austro-ungare fâlfăie drapelurile roș-alb-verde și negru-galben.

Dintre diplomații străini, au rămas la București: ministrul Americii Wopicka, ministrul Olandei Vredenbucht, consilierul de legăție grec Dendronis, consilierul persan, contele Monteforte și fostul ministru grec Rangabe.

Refugiații români în pribegie

Ziarul englez »Times« anunță din Iași:

În orașul Iași și în alte orașe moldovenești sosesse mereu noi refugiați din Muntenia. Populația din Bârlad s'a întreit. Bârlad și Brăila sînt fixate de refugiați. Refugiații sînt în cea mai mare parte locuitorii din orașe. Țăranii însă rămân în satele lor, și arată mare indiferență față de dușman.

Generalii Ententei au părăsit România

Generalul Berhelot, care a condus retragerea trupelor române din București, a cerut să fie rechemat în Franța. Ofițerii englezi atașați la statul major român, au părăsit în cea mai mare parte România. Generalul rus Alexeiev a avut o lungă întrevvedere cu regele României și a plecat la Petersburg.

Coloane anglo-rusești cari dau foc localităților românești

»Ruskoie Slovo« declară că pe lângă armata româno-rusă, funcționează coloane regulate incendiare, compuse din cazaci ruși și pioneri englezi, cari au sarcina ca în timpul retragerii armatei ruso-române, să dea foc localităților principale, stabilimentelor industriale și agricole. Asta se face mai mult din dorința guvernului englez, care vrea să nu mai cadă în mâinile armatelor centrale. Cum nu se crută nici averea populației indigene, guvernul român a ridicat protest prin comisariul român la statul major rus de sub șefia lui Belajew.

Catastrofa României

Deja pierderea liniei Buzului — se manifestă și în Rusia o îngrijorare mare de situația de pe frontul român.

Oficiosul ziar militar »Ruskij Invalid« într-un articol foarte pesimist, constată că de iute se efectuează înaintarea germană, trecând și peste bariere imposibile, cum a fost pădurea deasă, la 30 verste la răsărit de București. Linia lațomița, care a fost puternic fortificată, putea forma o piedică pentru săptămâni de zile. Dar și linia asta a fost trecută, și acea a Buzului, ultimul nod de cale ferată de importanță strategică. Prin scurtarea frontului, se măresc încă greutățile pentru români. Trebuie să contăm pe asta, că din această situație dificilă pentru români — se vor produce greutăți și mai mari și pentru armata română.

— Ziarul »Opinia« din Iași scrie:

Nu există Români, care să nu fie făcut totul ca să i-a stat în putință. Dar lupta trece acum

peste puterile noastre. România nu moare fără cinste, dar fără cinste sînt acei cari au aruncat-o în prăpăstie.

Dela statul major român se anunță:

Se aduc învinuiri conducerii armatei române că a apreciat totdeauna greșit planurile dușmane. Trebuie de stabilit, că succesele germane se datoresc în prima linie concentrării în masă a artileriei grele și superiorității aviatorilor.

MERSUL RĂZBOIULUI

Mandat de arestare contra lui Venizelos

Lupte pentru tranșee cu rușii. — Atacurile franceze la Verdun sînt demonstrații politice. — Situația neschimbată pe frontul macedonean și italian.

De pe frontul rus au sosit următoarele știri: Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

Atacuri rusești contra liniei noastre de pază, la Augustovka, au rămas infructuoase. Tot așa au eșuat atacuri dușmane mai slabe contra pozițiilor noastre avansate la Bol. Borzk.

Höfer, mareșal locot.

La nord-vest de Luck, rușii au cercat să recucerească pozițiile ce le-am dobândit la 16 Dec. la Bol. Borzk. Atacurile lor repetate și în cursul nopții au fost respinse. Tot așa au eșuat atacuri rusești la Augustovka (la sud de Zborov) în focul nostru de artilerie.

v. LUDENDORFE

19 Dec. — În unele locuri, focul artileriei dușmane a crescut în intensitate.

HÖFER, mareșal locot.

La sud de lacul Narocz și la sud de linia ferată Tarnopol-Zloczow, acțiunea de artilerie a crescut în putere.

v. LUDENDORFE

— Comunicatul rus dela 16 Dec. anunță: În regiunea satului Koniuchy, a durat erii lupta până la 7 seară, pentru posesiunea unui tranșeu al postului nostru avansat, ocupat de germani. De patru ori, tranșeul și-a schimbat stăpânul. La urmă, partea sudică a rămas în mâinile dușmanului. În Carpații păduroși s'au apropiat puternice patrulare dușmane de pozițiile noastre de la Ratailovka, bombardând liniile noastre, dar au fost respinse de trupele noastre.

Din Balcan au sosit următoarele știri:

De pe frontul macedonean, comunicatul german anunță următoarele:

18 și 19 Dec. — Un timp oare-care, viu foc de artilerie în areul râului Cerna.

Pe Struma, acțiuni de patrulare, cari s'au desfășurat favorabil pentru trupele bulgare și turcești.

Comunicatul bulgar anunță:

Dela lacul Prespa până la Vardar, slab foc de artilerie, care numai în areul Cernei a devenit ceva mai aprig. Pe malul stîng al Vardarului și pe frontul Belasica foc de artilerie redus de ambele părți și lupte de patrulare aproape de lacul Doiran. De a lungul Strumei acțiune de artilerie și lupte de patrulare.

— Agenția engleză Reuter ată din Atena: Guvernul regelui Constantin a semnat un decret de arestare contra lui Venizelos, acuzat de înaltă trădare.

— În Atena au fost arestați 3000 de venizeliști tot pentru trădare de patrie.

— Din cauza blocării de către Ententa, se împart în Atena mici porțiuni de pâine. Atena, Pireu și alte orașe grecești, ar avea încă grîne numai pentru 14 zile.

— »Stawjonkij Jug« din Odessa află că pe când deputații și miniștrii sârbi au vizitat orașul Monastir, pentru a constata pagubele prici-

Frontul român s'a scurtat cu 900 klm.

Din Berlin se anunță: Cu toată vremea ploioasă și a drumurilor impracticabile, urmărirea dușmanului în Muntenia de răsărit, face progrese repezi. Rămășițele armatei române sînt gonite pe un front de numai 80 klm. lățime, mîrgiuit la răsărit de mlaștinele Dunărei, la apus de munții Carpați și la nord de riul Siret.

Frontul nostru s'a scurtat cu 900 klm.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Nimic nou pe frontul italian. — Comandantul armatei italiene din Albania inecat. —

De pe frontul italian, comunicatele lui Höfer dela 18 și 19 Dec. n'au nimic de semnalat. Un mare vapor italian, lovindu-se la 13 Dec. de o mină, în Marea Adriatică, s'a scufundat cu tot echipajul. Pe bord se afla și generalul Oreste Bandini, comandantul suprem al armatei italiene din Albania.

LUPTELE DIN APUS

Lupte la Reims și Meuse. — Guvernul francez trece printr'o nouă criză. — O dare pe avere în Anglia. — Submarinele germane în activitate.

De pe frontul anglo-francez se anunță următoarele:

(18 Dec.) Nu s'au produs evenimente deosebite. Și în regiunea Somme și Meuse numai slabe lupte.

(19 Dec.) La armata prințului Rupprecht: Pe ambele maluri ale râului Somme, focul de artilerie și mine a devenit mai viu în mod trecător.

La nord-vest și la nord de Reims, detașamente franceze cari au înaintat contra tranșeelor noastre, după o violentă pregătire artileristică, au fost respinse.

La armata prințului moștenitor: După amiază, focul de artilerie a devenit mai aprig pe malul de răsărit al Meusei. Francezii au atacat pădurea

Fosses. Ferma Chambrette care se află în fața poziției noastre, a rămas în mâinile lor. În toate celelalte locuri ale frontului de atac, au fost respinși francezii.

v. LUDENDORFE

— Oricum se anunță din partea germană că situația pe frontul apusan e neschimbată, afară de lupte locale. Un atac de înaintare al francezilor la Verdun, nu-i decât o demonstrație politică, și nu poate exercita o influență asupra situației generale. Bilanțul anului 1916 nu e îmbunătățit pentru francezi printr-un mic succes local.

După luni de zile de lupte sângeroase, cu cele mai grele pierderi franceze și engleze, frontul în Franța și în Belgia până la schimbări minimale a rămas în Decembrie 1916 același ca în Decembrie 1915.

— »Journal de Geneve« află din Paris că situația lui Briand este atât de critică, încât nu se crede că cabinetul lui va mai supraviețui ședința de azi a senatului francez.

— Noul guvern englez, proiectează să pui o dare pe avere, de 6 procente, așa că la o avere de 24 miliarde pfunzi, statul englez ar încasa 100 milioane dare.

— Submarinele germane sînt mereu pe lucru: Au mai scufundat zilele acestea, vapoarele: Russian englez de 8825 tone, Cascais portughez Tied olandez, Mord suedez, Ason spaniol, Mihail Ontshukov de 2118 tone, Constance englez, Westminster de 4342 tone, englez.

Răspunsul Ententei la propunerea de pace

Pe ziua de azi, sînt două declarații precise din partea Ententei: A vorbit prim ministrul englez, Lloyd George și ministrul de externe italian, Sonnino.

Cel dintîi, ca și războiul, a făcut un pas înainte și unul îndărăt.

La început a declarat răspicat, că prelungirea războiului e o crimă, dar îndată a adăugat că a înceta lupta fără a-ți fi ajuns scopul, înseamnă să-ți iei asupra ta o grea vină.

Din tot ce a spus Sonnino, trebuie de reținut fraza că propuneri serioase din partea contrară, — nu va împingea opoziție, și va găsi înclinare.

În general declarațiile acestea sînt numai răspunsuri indirecte, căci un răspuns direct îl va da Ententa în comun la nota de pace a puterilor centrale, printr-o altă notă, peste câteva zile.

Lloyd George de pasul de pace

În camera engleză, discursul lui Lloyd a fost așteptat cu cel mai mare interes. Camera e tixită. Prim ministrul, primit cu aplauze șgomoatoase a declarat:

Răspunsul nostru la propunerile germane va fi dat în plină înțelegere cu aliații noștri. Fiecare, care voințe în mod usuratic să prelungească războiul, și-ar încărca sufletul, cu vina acestei crime, dar fiecare, care renunță la luptă, fără să-și fi ajuns scopul, își ia asupra și vina pentru așa ceva.

Acceptarea propunerilor Cancelarului german — ar însemna să ne băgăm capul în laț. Fără reparațiune — pacea e cu neputință.

Aliații s'au dus la război, ca să apere Europa contra atacului din partea castei militare prusice. Ei trebuie să fie morțiș la garanții complete, că aceasta Castea nu va mai turbura nici-odată pacea europeană. Mai curînd ne încredem în armatele noastre neînfrînte, decât pe un cuvînt călcat. (Aplauze). Ententa, în câteva zile, va da un răspuns formal. Greșala grosieră cu România a fost o nenorocire, care în cazul cel mai reu poate numai prelungi războiul. Pentru a împiedica ca situația să se agraveze în România, am luat măsuri energice în Grecia, care după părerea mea au avut succes.

Anglia a hotărât să recunoască agenții lui Venizelos. Lloyd George a declarat că e convins de victoria definitivă a Ententei, dacă și națiunea va arăta aceeași însuflețire ca și armata de pe front.

Ministrul de externe italian despre nota de pace

În Camera italiană, ministrul de externe, Sonnino, a ținut un discurs, în care între altele a spus:

— Nota Puterilor centrale nu conține nici o indicație precisă, nici o bază pentru tratative. E numai o propunere generală de a începe tratativele. Azi nu se poate discuta despre ea, până ce nu vor veni propuneri precise. Textul răspunsului Ententei la nota păcii nu-l pot comunica acum. Noi cu toții dorim pacea — o pace durabilă, întemeiată pe un echilibru drept între state, pe respectul principiului naționalităților, pe normele dreptului internațional, pe dreptul omenirii și culturii. Dacă voim să continuăm războiul pentru înfrîngerea dușmanului, nu urmărim de loc o ordine internațională bazată pe robia sau distrugerea popoarelor.

O propunere serioasă pe baze precise de tratative, cari să satisfacă cerințele dreptății și culturii — nu va fi respinsă de nimeni. Dar astfel o propunere nu s'a făcut.

De aceea rog Camera italiană să nu voteze nici o ordine de zi acum, care să dea bănuiala că Italia ar voi să ia altă atitudine decât celelalte puteri ale Ententei, față de pasul șiret german.

Discursul lui Sonnino a fost primit cu mari aplauze și s'a decis să fie tipărit și afișat pe cheltuiala statului în toate comunele Italiei.

Sociaștii italieni pentru tratative de pace

În Camera italiană, șeful sociaștilor, Turati, a biestemat războiul și s'a pronunțat în favoarea tratativelor de pace. Nimenea nu poate afirma, dacă nu există posibilitatea, că prin tratative de pace să fie obținute revendicările italiene. Propunerea de pace trebuie desbătută. Sonnino a spus că trebuie să se înțeleagă întâi cu guvernele Ententei. Dar Briand a vorbit fără să se înțeleagă cu Italia. Este oare Italia sluga Ententei? Acordul din Londra contra unei păci separate — este cea mai mare primejdie și o piedică a pacii.

»Avanti« ziarul socialist anunță că și în cazul când Ententa ar refuza propunerea de pace, deputații sociaștii vor interpela totuși în Camera pentru începerea tratativelor de pace.

Poporul belgian speră într-o pace apropiată

Ziarul olandez »Maasbodem« vorbește de nădejdie de pace ale poporului belgian. Guvernul belgian nu este legat nici de declarația de solidaritate din Londra, nici nu urmărește chestiuni de prestigiu, ca Ententa, așa că încheierea păcii e posibilă, dacă se asigură suveranitatea și independența Belgiei.

Numai 2 coroane

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele
— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Știrile zilei

Fantezie

Draguta mea persoană
S'ar duce la plimbare
Pe aleie sau pe stradă
Dar — toalete n'are.

Si plec cu pas elastic
Prin sferele albastre
Gătindu-mă in tihnă
Cu stele și cu astre.

Ba-mi fac și o ciademiă
Cu demierul chic
Din raze lungi de lună
Căci nu costă nimic.

Ținând cocheta trenă
Pășeso încet și rar
Pe raze de luceferi
Pe fir mărghitar.

Pe la cerulul altez
Se plimbă zeli în frac
Eu trec pe lângă dănsu
Vicleana ca un drac.

Si iată musiu Marte
Un tinăr zeu levent,
Zăbind imi ese 'n cale
Și-mi face un compliment.

Eu căl pe sub sprâncene
Zicând în sinea mea:
Ce-ar zice bărbăteful
Acum, de m'ar vedea?

Dar iată, gfas de ingeri,
Mă strigă: mamă, mamă!
Si eu tresar nevoasă:
Ei pe pământ mă chiamă!

Mimi Pinson.

Cine să încoroneze pe rege?

Chestia aceasta a dat prilej la desbateri furtunoase în ședințele de Marți și Mercuri ale Camerei ungare. Opoziția a pus pe frunțașii și oratorii ei cei mai de seamă ca să vorbească contra alegerei contelui Tisza de locțiitor de palatin.

În ședința de Marți, prim-ministrul ungar, a declarat că regele s'a învoit să fie încoronat la 30 Decembrie. Trebuie de luat dar măsurile necesare și prezintă un amendament compus din 9 puncte, care cuprinde lista funcționarilor ce trebuie aleși de parlament pentru prezența regelui a diplomei inaugurale, remiterea Comanderei, asistarea la actul încoronării, la lovitura de sabie, la prânzul încoronării. Trebuie de regulat apoi și chestia darului național acordat perechei regale.

În numele opoziției au luat cuvîntul în această chestie:

Contele Andrassy: Consider de o provocare faptul că majoritatea Camerei candidează pe Tisza ca locțiitor de palatin. Si neîncrederea politică și faptul că Tisza a călcat cu picioarele opoziția și națiunea, îl face nedemni de cea mai mare distincție ce se poate da unui ungar. (Aplauze furtunoase). Majoritatea afirmă că contele Tisza este cel mai mare maghiar. (Înteruperi: Si Ladislau Lukacs a fost cel mai mare maghiar).

— La majoritate, ori-ce ministru-președinte la pulere, este cel mai mare ungar. N'ar fi o nenorocire, ca arhiducele Iosif să fie locțiitor de palatin. Dar Tisza a cerut personal să-i se încredințeze această demnitate.

Deputatul Rakovskî înterupe: Cine va fi responsabil pentru scandalul ce se va putea produce la încoronare. (Se naște un tumult în toata Camera. Strigăte: Să-ți fie rușine!)

Contele Andrassy: Nu se va produce scandal, la încoronare. Din respect față de rege, opoziția se va stăpâni.

Contele Zichy cere ca Tisza să renunțe de bună voie la aceasta demnitate.

Contele Apponyi cere ca parlamentul să aleagă de lociitor de palatin o persoană care stă deasupra partidelor. Majoritatea trebuie să dea satisfacție minorității pentru trecut, și trebuie să lase ca și dinsa să-și afirme punctul ei de vedere. Opoziția nu poate permite ca încoronarea să fie făcută de acela care a călcat constituția.

Contele Khuen Hedervary arată meritele contelui Tisza.

Deputatul Lovassy în numele partidului lui Karoly spune că trecutul politic al lui Tisza nu-l face demn de lociitor de palatin. Faptul că dânsul exercită puterea ce a căpătat-o prin corupțiune, îl stigmatizează. De aceea opoziția îi strigă să nu atingă Coroana sfântă.

Președintele cheamă la ordine pe orator.

Geza Polony spune că valorile urei contra lui Tisza ar putea atinge și pe rege, dacă Tisza l'ar încorona. Cere ca arhiducele Iosif să fie ales de Palatin.

Contele Karoly cere acelaș lucru.

Bela Mezössi a protestat contra faptului că contele Tisza să așeze Coroana pe capul regelui Constituțional. Tisza a spus că e ori-când gata să jertfească propria lui persoană, dar n'a făcut-o. De-ar fi făcut aceasta, ar fi fost cu puțință împăcarea opoziției cu guvernul.

În ședința de Marți au mai vorbit opoziționali contele Bathyangy, Iuliu Justh, Stefan Rakovski și Szmrecsany, contra alegerii contelui Tisza.

Deputații guvernamentali Nemeth și Nemes au constatat că e destul de trist că și din chestia încoronării fac prilej de ceartă, când știut este că și la încoronarea dela 1867 tot prim ministrul ungar a făcut încoronarea.

Adausul de salariu pentru învățători

pe timpul războiului — a fost fixat de ministrul de instrucție publică, dr. Béla Jankovich, la 35 procente din plata lor regulată, — asta pentru învățătorii de stat, și câte 450 coroane pentru pedagoagele dela școlile froebeliene (ovoda), de stat, comunale, confesionale.

Nouă asenări

Glotașii între 188 și 24 ani, adică cei născuți între 1 Ianuarie 1892 și 31 Decembrie 1898, cari până acum au fost scutiți de serviciul militar, trebuie în 24 de ore să se anunțe. Aceștia vor fi asențați dela 8 până la 20 Ianuarie 1917.

Deputatul Barnabas Buza se întoarce din Franța,

unde a fost ținut internat dela izbucnirea războiului. Acum fiind eliberat, va sosi de Crăciun în patrie.

Diplomații străini la încoronarea regelui

La 29 Decembrie sosesc cu un tren special din Viena la Budapesta, diplomații străini cu doamnele lor: Turcia trimite la încoronare 7 reprezentanți, Statele-Unite 8, Spania 3, Germania 4, Bavaria 2, Suedia 2, Olanda 3, Norvegia 1, Argentina 4, Chile 4, China 4, Mexico 1, Siam 3, Grecia 4, Bulgaria 7, Elveția 4, Brazilia 1, Peru 1, Danemarca 1 și Saxonia 2. Un reprezentant al guvernului ungar, secretarul ministerial dr. von Marschovsky va călători cu acest tren al diplomaților. Monarhia austriacă nu vor lua parte la încoronare.

Carne ieftină până la Crăciun

S'a găsit la Budapesta, un măcelar în hala centrală, care vinde carne de porc, mai ieftin decât ori care alt măcelar: și sub prețul maximal: anume carne de porc carre, în loc de 9 cor. 20 cu 8 cor. 20., carne de coastă în loc de 8 cor. 40, cu 6 cor. 80., altă carne de porc în loc de 8 cor. 40 cu 7 cor. 20.

Cartele pentru zahăr,

primăria Budapestei le va împărți locuitorilor la 28 Dec., odată cu cartelele de făină. Aceste cartele fixează 60 deca zahăr pe jumătate lună de cap. Primăria se îngrijește ca până la acea dată să fie în Capitală, cantitatea suficientă de zahăr pentru trebuințele populației.

Și primar și ministru

Noul ministru francez, Heriot, care până acum a fost primarul orașului Lyon, — deși a ajuns ministru, nu voiește să renunțe la demnitatea de primar. Lyon este dar primul oraș care are de primar un ministru.

Eliberat din captivitatea rusească,

a fost principele polon Rodziwil, la intervenția președintelui Wilson. Principele acesta este șeful fracțiunii polone din parlamentul german, și a fost prins în Rusia, când și-a vizitat acolo fiul, care e supus rus.

Mormintele eroilor din Ardeal

Din Mureș-Osorhei se anunță: La rugarea comandamentului armatei, comisarul guvernului în Ardeal, a adresat o circulară vicșpanilor, ca în comitatele eliberate de dominațiunea română, unde au rămas neîngropate cadavrele eroilor cari au apărât patria ungară, să fie înmormântate cu cineva cuevniță de populație, și să se ridice cruci simple de lemn pe mormintele lor.

84 deputați austriaci,

vor sosi la Budapesta cu un tren special ca să ia parte la serbările încoronării.

Cântece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând culegeri de piezii populare plasmuite de geniul popular, de bună seamă că cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândește, cum suferă și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusec, italian sau sârb.

Indemnăm pe toți cetățenii noștri să și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în bibliotecă lor și mai târziu ca o amintire a scriitorului

războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețului unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fiii poporului nostru le-au iscodit.

Roman de H. SUDERMANN

Nunta Yolanthei

(Urmare)

Ea ridică din umeri:

— Cu cine? Nimeni pe lumea asta nu se gândește la mine... nici măcar un păzitor de vite... dar trebuie, trebuie să plec de aici. Aici ajungi de-ți pierzi orice nădejde... Aici ajungi de te stingi... Și fiindcă nu vine nimeni să mă ajute, am să fug singură.

— Dar bine, scumpă domnișoară, dragă domnișoară... eu înțeleg bine că te cam plictisești aici, la Krakowitz, că e cam singuratic locul... și că tatăl d-tale se cam ține de povești... dar, uite, la urma urmii, dacă e vorba de măritat, dacă d-ta de pildă, ai vrea să te măriți, n'ai avea decât să ridici un deget în sus... o femeie ca dumneata!...

— Lasă, lasă! răspunse ea, astea toate nu sunt de cât vorbe... Cunoști d-ta pe cineva? Știi d-ta vre-un om care ar voi să mă ceară de la tata?...

Înima mi bate de cred că are să mi-se sfărâme pe loc. Nu vreau să-i spun... e o nebunie... și încep să-i spun că eu nu spun numai vorbe goale. Incepe să-i spun că eu aș vrea să-i dovedesc asta, sau cam așa ceva... Să-i fac o declarație în toată regula. Doamne sfinte!... cel puțin în clipa aceasta n'am curaj. Ea include ochii, suspină odată din adânc și prinzându-mi mâna sub brațul ei îmi spune:

— Ascultă: înainte de a te duce trebuie să-ți fac o mărturisire, ca să nu fii păcălit din cale-ala. Părinții mei nu dorm... Ei s'au ascuns când au auzit țâșura cu care ai venit... adică tata a chemat pe mama și n'a lăsat-o să iasă... Întâlnirea asta a noastră și vorbirea asta în doi, e lucru pus la cale. Eu trebuie să te zăpăcesc pe d-ta pentru ca să mă ceri de nevastă. De când ai venit d-ta întâia oară la noi, amândoi mă chinuesc știindu-mă să fac asta, tata prin grosolanțiile lui, mama prin rugămintele ei. Ci-că nu trebuie să pierd prilejul, fiindcă un asemenea noroc poate n'are să mi-se mai înfățișeze nici odată. Mă vei ierta, domnule, dar nu voiam să fac așa ceva; dacă dela început aș fi avut înținație pentru d-ta, stăruința lor ar fi fost de ajuns spre a mă hotări. Dar acum, când mi-am deschis sufletul în fața d-tale, acum, vreau din toată inima. Dacă-ți plac, iamă, domnule, sunt a d-tale.

(Va urma.)

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 56.

În magazinul cojocarului

Reichenberg

puteți cumpăra ieftin blăni fine.

Budapest-Belváros

IV., Haș-utca 16. Filială: Dohány-u. 1/b.